

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM

DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Szkole Podstawowej im. Wandy

Chotomskiej w Starym Orzechowie

rok szkolny 2024/2025

opracowała: Ilona Piątek

nauczyciel doradztwa zawodowego, plastyki, wychowawca

światlicy, wychowawca klasy

PODSTAWA PRAWNA

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w przedszkolach, szkołach i placówkach regulują m. in:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty;
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych **Dz.U. 2022 poz. 1610**
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie doradztwa zawodowego z dnia 12.02.2019 r., które weszło w życie w dniu 1 .09.2019 r.
4. Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r (Art. 1. System oświaty zapewnia w szczególności: 19) przygotowywanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia; Art. 109 ust. 1 Podstawowymi formami działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły są: 5) zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej; 7) zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego);
5. Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017 r. poz. 703) (§ 2. 1. Ramowy plan nauczania określa: 3) minimalny wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego; § 4. 1. Dyrektor szkoły, uwzględniając ramowy plan nauczania, ustala dla poszczególnych klas i oddziałów tygodniowy rozkład zajęć, a w szkołach dla dorosłych prowadzących zajęcia w formie zaocznej – semestralny rozkład zajęć: 4) zajęć z zakresu doradztwa zawodowego; 10 godzin w klasie VII i 10 godzin w klasie VIII)

Uczniowie klas VII i VIII na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego nie są oceniani (art. 44a ustawy o systemie oświaty w związku z art. 109 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe).

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego nie są wpisywane do arkusza ocen i na świadectwie promocyjnym lub ukończenia szkoły podstawowej

Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie doradztwa zawodowego z dnia 12.02.2019 r., które weszło w życie w dniu 1 .09.2019 r. (§ 7. Informacja o udziale ucznia w zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy, nie jest umieszczana na świadectwie szkolnym promocyjnym i świadectwie ukończenia szkoły.)

(Obwieszczenie Ministra Edukacji z dnia 5 stycznia 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji **Dz.U. 2024 poz. 50**)

ZAŁOŻENIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Doradztwo zawodowe jest wpisane w ramy szkolnego systemu nauczania.

Prowadzenie planowanych działań z zakresu doradztwa zawodowego odbywa się na wszystkich szczeblach kształcenia:

- a. Klasy przedszkolne
- b. Klasy I - VI
- c. Klasy VII - VIII

Przyjęty WSDZ w naszej szkole rozpoczyna się na etapie orientacji zawodowej w klasach przedszkolnych i trwa po etap doradztwa zawodowego w klasie VIII.

Wybór zawodu nie jest jednorazowym aktem, a procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia. Predyspozycje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu. Oznacza to konieczność stworzenia takiego systemu doradztwa zawodowego, który zapewni i umożliwi uczniom rozwijanie świadomości własnych uzdolnień, posiadanych umiejętności, kwalifikacji, i zainteresowań. Uświadomi uczniom ich własne zainteresowania, wartości, mocne strony, a także pokaże jak ważne przy wyborze zawodu są inne czynniki np. emocjonalne czy środowiskowe. Sprawny system doradztwa zawodowego wskaże młodemu człowiekowi możliwości zdobycia wymarzonego zawodu. Uczeń musi posiadać świadomość, że jest autorem własnej kariery.

Istnieje więc realna potrzeba udzielania profesjonalnej pomocy w zakresie doradztwa edukacyjno – zawodowego uczniom i ich rodzicom.

Adresatami Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego są:

- uczniowie,
- rodzice,
- nauczyciele.

CELE GŁÓWNE WSDZ

Celem orientacji zawodowej w klasach przedszkolnych i klasach I–III jest :

- wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy,
- rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji,
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest :

- poznawanie własnych zasobów,
- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy,
- kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji,
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest:

- określenie własnych predyspozycji, cech osobowości, temperamentu, zainteresowań, talentów, mocnych stron i umiejętności,
- przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów,
- informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji,

- rozszerzanie perspektywy na to, co jest po ukończeniu szkoły.

Ponadto na każdym z etapów celem doradztwa zawodowego jest:

- uświadomienie rodzicom, jak wielkie znaczenie odgrywają w procesie przygotowania dziecka do wyboru jego przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- przekazanie informacji rodzicom na temat dziecka w kwestii jego predyspozycji zawodowych, osobowościowych i edukacyjnych, przekazanie informacji nt. możliwości wsparcia w instytucjach wspierających, np. poradni psychologiczno – pedagogicznej,
- aktywizowanie rodziców w proces wychowawczy dziecka dotyczący wybory dalszej drogi edukacyjnej i właściwej szkoły.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Odbiorcy:

1. Uczeń

- Poznaje siebie,
- Nazywa swoje umiejętności, zainteresowania, talenty, mocne strony.
- Planuje, zarządza swoim czasem i stawia cele,
- Posiada informacje o zawodach, zawodach przeszłości i czym jest rynek pracy,
- Rozwija świadomość zawodową,
- Kształtuje umiejętności sprawnego komunikowania się, współpracy w grupie i autoprezentacji,
- Poznaje dalsze ścieżki kształcenia,
- Zna przeciwwskazania zdrowotne do wyboru szkoły.

2. Nauczyciele

- Potrafią zauważać potrzeby i zasoby uczniów,
- Wspierają rodziców i uczniów w procesie wyboru przez dziecko przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- Realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi,
- Znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji,
- Rozwijają i wspierają talenty i zainteresowania uczniów,
- Włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

3. Rodzice

- Wspierają dzieci w wyborze przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- Posiadają informację o możliwościach i zagrożeniach dziecka,
- Są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”,
- Wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych,
- Angażują się w pracę doradcą szkoły np. prezentują swoje zawody czy zakłady pracy.

W celu osiągnięcia założonych celów wykorzystamy różne kanały dotarcia do trzech grup zainteresowanych.

W klasach 0-VI prowadzone będą przez wychowawców klas, a także pedagoga i psychologa szkolnego pogadanki, ćwiczenia, zabawy związane z treściami pomocnymi w wyborze zawodu.

W klasach VII i VIII prowadzone będą przez nauczyciela doradztwa zawodowego zajęcia ukierunkowane na samopoznanie, przyszłość, rynek pracy oraz na realizację celów związanych z karierą zawodową. Zajęcia grupowe prowadzone będą w formie grupowej metodami aktywnymi, by jak najlepiej przygotować uczniów do podjęcia trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych, wyboru szkoły ponadpodstawowej zgodnej z zainteresowaniami i uzdolnieniami oraz do roli pracownika na współczesnym rynku pracy, a także przygotować uczniów do radzenia sobie

z ciągłymi zmianami we współczesnym świecie oraz kształtować proaktywne postawy we współczesnym świecie.

Zajęcia grupowe prowadzone przez nauczyciela doradztwa zawodowego wspierane będą przez działania podejmowane przez innych nauczycieli na lekcjach przedmiotowych, wychowawców na lekcjach wychowawczych, a także pedagoga i psychologa szkolnego w formie grupowej i/lub indywidualnej.

TREŚCI PROGRAMOWE WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI

WSDZ w naszej szkole opiera się na 4 obszarach celów, które wyznaczają treści programowe preorientacji i orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego:

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA PRZEDSZKOLI, ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH I INNYCH FORM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

1. Poznanie siebie
2. Świat zawodów i rynek pracy
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I–VI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie
2. Świat zawodów i rynek pracy
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów
2. Świat zawodów i rynek pracy
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII i VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznawanie własnych zasobów Uczeń:
 - 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
 - 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
 - 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
 - 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
 - 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
 - 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
 - 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.
2. Świat zawodów i rynek pracy Uczeń:
 - 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
 - 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji;
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.
- 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Uczeń:
 - 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
 - 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
 - 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
 - 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.
- 4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych Uczeń:
 - 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
 - 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
 - 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
 - 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Cele realizujemy w trakcie :

- grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez nauczyciela doradztwa zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania w klasie VII i w klasie VIII;
- wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami; prowadzonych przez nauczyciela doradztwa zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego, pedagoga i psychologa szkolnego, wychowawców, nauczycieli, według potrzeb,
- innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole.

Działania związane z doradztwem zawodowym planowane są na poziomie szkoły w ramach Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (WSDZ) i realizowane przez całą kadrę pedagogiczną.

ADRESACI WSDZ

Adresatami WSDZ naszej szkoły są:

- uczniowie klas przedszkolnych i klas szkoły podstawowej, a w szczególności uczniowie klas VII oraz VIII;
- nauczyciele, w tym nauczyciele-wychowawcy;
- pedagog specjalny, pedagog i psycholog szkolny;
- rodzice;
- instytucje wspierające WSDZ, w tym Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.

OSOBY ODPOWIEDZIALNE

- Dyrektor,
- Psycholog, pedagog specjalny i pedagog szkolny
- nauczyciel doradztwa zawodowego,
- wychowawcy,
- nauczyciele edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej,
- pozostali nauczyciele przedmiotowi.

Każda z osób jest zobowiązana zaznaczać działania związane z doradztwem zawodowym w Mobi Dzienniku w „opcjach lekcji”. Dzięki czemu dyrektor ma potwierdzenie realizacji doradztwa zawodowego przez wszystkie osoby odpowiedzialne.

METODY I FORMY REALIZACJI

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w naszej szkole realizowany będzie przede wszystkim z wykorzystaniem metod aktywizujących, dobieranych z uwzględnieniem m.in.: wieku uczestników zajęć oraz celów, jakie mają być osiągnięte. Działania związane z doradztwem zawodowym będą realizowane m.in. z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, co zwiększy atrakcyjność zajęć i jednocześnie usprawni kompetencje kluczowe uczniów.

Na zajęciach w klasie VII oraz VIII, a także młodszych, stosowane będą następujące metody i formy pracy:

- praca grupowa – zespół klasowy;
- mini-wykłady,
- dyskusje,
- burza mózgów,
- prezentacje multimedialne,
- filmy,
- testy,
- ankiety,
- kwestionariusze,
- gry,
- lekcje wychowawcze,
- wycieczki zawodoznawcze i tematyczne i inne.

Dodatkowo, w ramach realizacji WSDZ nauczyciel doradztwa zawodowego i/lub pedagog szkolny psycholog szkolny i/lub nauczyciele prowadzić będą konsultacje indywidualne dla uczniów i rodziców według potrzeb.

WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM I INSTYTUCJAMI

- Ogólnopolski Tydzień Kariery OTK,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna (m.in. diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów; udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery; prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego wg potrzeb)
- Targi pracy, edukacji i aktywności społecznej (oferty pracy, oferty szkół),
- Szkoły ponadpodstawowe,
- Szkoły – dni otwarte,

ZASOBY

- sala komputerowa
- programy komputerowe
- rzutnik
- materiały drukowane
- informacje o zawodach
- informatory
- publikacje
- narzędzia diagnostyczne
- komputery – adresy internetowe (praca, uczelnie, szkoły zawodowe)

PRZEWIDYWANE EFEKTY

- Uczeń posiada wiedzę o rynku pracy, zawodach, w tym zawodach przyszłości, a także ofertach szkół.
- Uczeń jest świadomy swoich mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień, a także słabych stron i ograniczeń.
- Rodzice wiedzą jak wspierać dzieci i młodzież w świadomym wyborze zawodu.
- Nauczyciele wpierają rozwój uczniów na każdym etapie edukacji.

EWALUACJA

- Ankiety, indywidualne rozmowy, spotkania.